

Brüssel, 4. juuni 2026
(OR. en)

10127/26

ECOFIN 736
UEM 214
SOC 324
EMPL 153
COMPET 683
ENV 626
EDUC 208
ENER 325
JAI 737
GENDER 64
JEUN 105
SAN 401
ECB
EIB

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	3. juuni 2026
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2026) 211 final
Teema:	Soovitus: NÕUKOGU SOOVITUS, mis käsitleb Horvaatia majandus-, sotsiaal-, tööhõive-, struktuuri- ja eelarvepoliitikat

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2026) 211 final.

Lisatud: COM(2026) 211 final

Brüssel, 3.6.2026
COM(2026) 211 final

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

mis käsitleb Horvaatia majandus-, sotsiaal-, tööhõive-, struktuuri- ja eelarvepoliitikat

{SWD(2026) 211 final}

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

mis käsitleb Horvaatia majandus-, sotsiaal-, tööhõive-, struktuuri- ja eelarvepoliitikat

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrust (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelvalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1466/97,¹ eriti selle artikli 3 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruses (EL) 2024/1263 on selgitatud majandusjuhtimise raamistiku eesmärged; raamistik peaks reformide ja investeringute abil edendama usaldusväärset ja jätkusuutlikku riigi rahandust, kestlikku ja kaasavat majanduskasvu ning vastupidavust, samuti ära hoidma valitsemissektori ülemäärast eelarvepuudujääki. Määruses on sedastatud, et nõukogu ja komisjon teevad Euroopa poolaasta raames mitmepoolset järelvalvet kooskõlas ELi toimimise lepingus sätestatud eesmärkide ja nõuetega. Euroopa poolaasta raames sõnastatakse eelkõige riigipõhised soovitused ja jälgitakse nende rakendamist.
- (2) 16. juulil 2025 võttis komisjon vastu ettepaneku määruse kohta, millega luuakse Euroopa majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse, põllumajanduse ja maaelu, kalanduse ja merenduse, heaolu ja julgeoleku fond aastateks 2028–2034 ning muudetakse määrust (EL) 2023/955 ja määrust (EL, Euratom) 2024/2509². Ettepaneku eesmärk on suurendada finantsarhitektuuri killustatuse vähendamise teel liidupoole

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelvalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1466/97 (ELT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

² Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse, põllumajanduse ja maaelu, kalanduse ja merenduse, jõukuse ja turvalisuse fond aastateks 2028–2034 ning muudetakse määrust (EL) 2023/955 ja määrust (EL, Euratom) 2024/2509 (COM(2025) 565 final). Kavandatud määruse üle peetakse praegu läbirääkimisi kaasseadusandjatega.

rahastamise tulemuslikkust ja toetada liikmesriike nende majanduspoliitika koordineerimisel kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 175.

- (3) Komisjon võttis 25. novembril 2025 vastu arvamuse Horvaatia 2026. aasta eelarvekava kohta. Samal kuupäeval võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu 2026. aasta häiremehhanismi aruande, milles ei nimetatud Horvaatiat ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida. Komisjon võttis vastu ka soovitusel euroala majanduspoliitikat käsitleva nõukogu soovitusel kohta, soovitusel Euroopa Liidus inimkapitali käsitleva nõukogu soovitusel kohta ning ettepaneku 2026. aasta ühise tööhõivearuande kohta, milles analüüsitakse tööhõivesuuniste rakendamist ja Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtete järgimist. Nõukogu võttis euroala majanduspoliitikat käsitleva soovitusel³ vastu 21. aprillil 2026 ning ühise tööhõivearuande ja inimkapitali käsitleva soovitusel 9. märtsil 2026.
- (4) Komisjon avaldas 29. jaanuaril 2025 konkurentsivõime kompassi – strateegilise raamistiku, mille eesmärk on suurendada järgmisel viiel aastal liidu üleilmset konkurentsivõimet. Euroopa poolaasta on kooskõlas konkurentsivõime kompassi põhimõtetega, tagades, et liikmesriikide majanduspoliitika vastab komisjoni strateegilistele eesmärkidele, ning kujundades ühtse majandusjuhtimise käsituse, mis edendab kestlikku majanduskasvu, innovatsiooni ja vastupidavust kogu liidus.
- (5) 2026. aastal jätkub majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta areng ning taaste- ja vastupidavusrahastu viimase etapi rakendamine⁴. Taaste- ja vastupidavuskavad koos ühtekuuluvuspoliitika rahastusega on olnud Euroopa poolaasta poliitiliste prioriteetide elluviimiseks esmatähtsad, kuna kavad peavad tulemuslikult käsitlema kõiki hiljutiste Euroopa poolaasta tsüklite raames esitatud riigipõhistes soovituseltes esile toodud probleeme või märkimisväärset osa neist ja Euroopa ühtekuuluvuspoliitika rahastatavates programmides tuleb riigipõhiseid soovitusel arvesse võtta. Nüüd, kus taaste- ja vastupidavusrahastu kehtivusaeg läheneb lõpule, on jätkuvalt oluline jätkata rahastu raames toetatud ja rakendatud reforme ja investeringuid, eelkõige neid, mis aitavad lahendada riigipõhistes soovituseltes esile toodud probleeme.
- (6) Komisjon avaldas 3. juunil 2026 Horvaatia kohta 2026. aasta riigiaruande. Selles on hinnatud Horvaatia edusamme asjaomaste riigipõhiste soovituselte järgimisel ning tehtud kokkuvõte sellest, kuidas Horvaatia on rakendanud taaste- ja vastupidavuskava. Kõnealuse analüüsi põhjal on riigiaruandes kindlaks tehtud Horvaatia kõige pakilisemad probleemid. Samuti hinnati Horvaatia edusamme Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisel ning liidu peamiste tööhõive, oskuste ja vaesuse vähendamise eesmärkide ning ÜRO kestliku arengu eesmärkide saavutamisel.
- (7) Nõukogu võttis 21. jaanuaril 2025 komisjoni hinnangu ja soovitusel põhjal vastu soovitusel, millega kiidetakse heaks Horvaatia riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava⁵. Kava hõlmab ajavahemikku 2025–2028 ja sellega nähakse ette eelarvekohandus, mis jaotub nelja aasta peale. Nõukogu soovitas kehtestada järgmised netokulude maksimaalsed kasvumäärad: 6,4 % 2025. aastaks, 4,9 % 2026. aastaks, 4,1 % 2027. aastaks ja 3,7 % 2028. aastaks; need määrad vastavad maksimaalsetele

³ ELT C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

⁵ Nõukogu 21. jaanuari 2025. aasta soovitusel, millega kiidetakse heaks Horvaatia riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava (ELT C, C/2025/638, 10.2.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/638/oj>).

kumulatiivsetele kasvumääradele, mis on arvatud võrdluses baasaastaga 2023 ning mis on 2025. aastal 26,2 %, 2026. aastal 32,3 %, 2027. aastal 37,8 % ja 2028. aastal 42,9 %.

- (8) Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu ja selle tagajärjed kujutavad endast Euroopa Liidu jaoks eksistentsiaalset väljakutset. Komisjon on kutsunud liikmesriike üles taotlema stabiilsuse ja kasvu paktiga ette nähtud riikide vabastusklausli koordineeritud aktiveerimist, et toetada ELi jõupingutusi, mille eesmärk on suurendada kiiresti ja märkimisväärselt kaitsekulutusi;⁶ Euroopa Ülemkogu kiitis selle ettepaneku 6. märtsil 2025 heaks. Horvaatia taotluse alusel võttis nõukogu 8. juulil 2025 komisjoni soovitusel vastu soovitus, millega lubatakse Horvaatial netokulude maksimaalsetest kasvumääradest kõrvale kalduda⁷. Ajavahemik, mil on aktiveeritud riikide vabastusklausel (2025–2028), võimaldab Horvaatial vaadata ümber valitsemissektori kulude prioriteedid või suurendada valitsemissektori tulusid nii, et püsivalt suuremad kaitsekulutused ei ohusta keskpikas perspektiivis riigi rahanduse jätkusuutlikkust.
- (9) Horvaatia esitas 7. mail 2026 oma 2026. aasta eduaruande⁸ netokulude soovitatud maksimaalsete kasvumäärade järgimise ning Euroopa poolaasta riigipõhistes soovitustes kindlaks tehtud peamiste probleemide käsitlemiseks vajalike reformide ja investeringute rakendamise kohta. Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklile 27 kajastab iga-aastane eduaruanne ka Horvaatia kaks korda aastas esitatavat aruannet taaste- ja vastupidavuskava rakendamisel tehtud edusammude kohta.
- (10) SKP reaalkasv oli 2025. aastal 3,4 % ja THHI inflatsioon 4,4 %. Komisjoni 2026. aasta kevadprognoosi kohaselt kasvab reaalne SKP 2026. aastal 2,7 % ja 2027. aastal 2,5 % ning THHI inflatsioon on 2026. aastal 4,6 % ja 2027. aastal 2,7 %.
- (11) Eurostati esitatud andmete⁹ põhjal vähenes Horvaatia valitsemissektori eelarve puudujääk 2,3 %-st SKPst 2024. aastal 3,0 %-ni 2025. aastal. Eelarvepuudujäägi suurenemine 2025. aastal kajastab peamiselt riiklikult rahastatavate investeringute, avaliku sektori palkade ja sotsiaalabikulude suurenemist. Kevadprognoosi koostamise ajal teada olnud poliitikameetmete põhjal on komisjoni 2026. aasta kevadprognoosis eeldatud, et valitsemissektori eelarve puudujääk on 2026. aastal 2,9 % ja 2027. aastal 2,7 % SKPst.
- (12) Komisjoni hinnangul oli eelarvepoliitika,¹⁰ mis hõlmab nii riigi enda kui ka ELi rahastatavaid kulutusi, 2025. aastal ekspansiivne (1,6 % SKPst). Prognooside kohaselt on see 2026. ja 2027. aastal pärssiv (vastavalt 0,3 % ja 0,9 % SKPst).

⁶ Komisjoni teatis „Suuremate kaitsekulutuste võimaldamine stabiilsuse ja kasvu pakti raames“ (Brüssel, 19.3.2025, C(2025) 2000 final).

⁷ Nõukogu 8. juuli 2025. aasta soovitus, millega lubatakse Horvaatial määruse (EL) 2024/1263 kohaselt nõukogu kehtestatud netokulude maksimaalsetest kasvumääradest kõrvale kalduda (riikide vabastusklausli aktiveerimine) (ELT C, C/2025/3985, 20.8.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3985/oj>).

⁸ 2026. aasta eduaruannetega saab tutvuda aadressil https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

⁹ Eurostat, *Euro Indicators*, 22. aprill 2026.

¹⁰ Eelarvepoliitika on määratletud valitsemissektori eelarvepositsiooni iga-aastase muutuse näitajana. Selle eesmärk on hinnata nii riiklikult kui ka liidu eelarvest rahastatavast eelarvepoliitikast tulenevat majanduslikku impulssi. Eelarvepoliitikat hinnatakse järgmiste näitajate vahena: i) keskpika perioodi potentsiaalne kasv ja ii) muutus esimestes kuludes, millest on maha arvestatud kaalutusõigusel põhinevad tulumeetmed, kuid mis hõlmavad taaste- ja vastupidavusrahaust ning muudest liidu vahenditest saadud tagastamatust abist (toetustest) rahastatud kulusid.

- (13) Eurostati esitatud andmete¹¹ põhjal vähenes Horvaatia valitsemissektori võlg 57,4 %-lt SKPst 2024. aasta lõpus 56,3 %-le SKPst 2025. aasta lõpus. Prognoosi koostamise ajal teada olnud poliitikameetmete põhjal prognoositakse komisjoni 2026. aasta kevadprognoosis, et valitsemissektori võla suhe SKPsse väheneb 2026. aasta lõpuks 55,9 %-le ja 2027. aasta lõpuks 55,6 %-le.
- (14) Eurostati andmete¹² kohaselt ulatusid valitsemissektori kaitsekulutused Horvaatias 2025. aastal 1,5 %ni SKPst, mis tähendab baasaastaga 2021 võrreldes 0,5 protsendipunkti suurust kasvu. Komisjoni 2026. aasta kevadprognoosi kohaselt on see 2026. aastal 1,6 % SKPst, mis tähendab 2021. aastaga võrreldes 0,6 protsendipunkti suurust kasvu.
- (15) Liit seisab jätkuvalt silmitsi energiavarustushäirete ja suure hinnavolatiilsuse ohuga, mida süvendavad üleilmseid nafta- ja gaasiturge mõjutavad geopoliitilised pinged. 2022.–2023. aasta energiakriisist saadud kogemused on näidanud, et ulatuslikud ja mittesihipärased meetmed toovad kaasa suured eelarvekulud ning on sotsiaalselt ja majanduslikult ebatõhusad. Pärast sõja puhkemist Lähis-Idas 2026. aasta veebruaris kehtestas Horvaatia eelarvepoliitika meetmed, et leevendada kõrgete energiahindade mõju kodumajapidamistele ja ettevõtetele¹³. Need hõlmavad diislikütuse aktsiisi mittesihotstarbelist vähendamist, mis lõpeb 18. mail 2026, ning sihtotstarbelist toetust avalikule reisijateveole, põllumajandusele, kalandusele, vesiviljelusele ja energiamahukale tööstusele, mis lõpeb 30. septembril 2026. Komisjoni 2026. aasta kevadprognoosi kohaselt on nende meetmete eelarvekulu 2026. aastal 0,1 % SKPst. Komisjoni hinnangus leitakse, et kui nimetatud meetmed jääksid kehtima kuni 2026. aasta lõpuni, ulatuks nende eelarvekulu 2026. aastal 0,2 %ni SKPst.
- (16) Komisjoni arvutuste kohaselt suurenesid Horvaatia netokulud 2025. aastal 10,9 % ning 2024. ja 2025. aastal kumulatiivselt 30,1 %. Netokulude kasv 2025. aastal on üle soovitatud maksimaalse kasvumäära, kusjuures aastane kõrvalekalle on 1,8 % SKPst. 2024. ja 2025. aasta kokkuvõttes on netokulude kumulatiivne kasvumäär samuti üle soovitatud maksimaalse kasvumäära (kumulatiivne kõrvalekalle 1,4 % SKPst). Kui võtta arvesse riikide vabastusklausliga ette nähtud paindlikkust suuremate kaitsekulutuste tegemiseks, on netokulude kumulatiivne kõrvalekalle 0,9 % SKPst.
- (17) Komisjoni arvutuste kohaselt peaksid Horvaatia netokulud 2026. aastal suurenema 5,7 % ning 2024., 2025. ja 2026. aastal kumulatiivselt 37,5 %. Prognoositud netokulude kasv 2026. aastal on üle soovitatud maksimaalse kasvumäära, kusjuures aastane kõrvalekalle on marginaalne 0,3 % SKPst. 2024., 2025. ja 2026. aasta kokkuvõttes peaks netokulude kumulatiivne kasvumäär olema samuti üle soovitatud maksimaalse kasvumäära (kumulatiivne kõrvalekalle 1,6 % SKPst). Kui võtta arvesse riikide vabastusklausliga ette nähtud paindlikkust suuremate kaitsekulutuste tegemiseks, on prognoositav netokulude kumulatiivne kõrvalekalle 2024., 2025. ja 2026. aastal 1,0 % SKPst.
- (18) Lähiaastatel avaldab riigi rahandusele üha suuremat survet kasvav vajadus tootlike investeeringute kulutuste järele, elanikkonna vananemine, kliimamuutustega kohanemine, kaitse, rohe- ja digiüleminek ja muud konkureerivad prioriteedid. Seetõttu on Horvaatial vaja parandada avaliku sektori kulutuste kvaliteeti ja tõhusust

¹¹ Eurostat, *Euro Indicators*, 22. aprill 2026.

¹² Eurostat, valitsemissektori kulud valitsemisfunktsioonide klassifikaatori (COFOG) alusel.

¹³ See kajastab olukorda komisjoni 2026. aasta kevadprognoosi aluseks oleva kuupäeva seisuga (4. mai 2026).

ning seada prioriteediks majanduskasvu soodustavad investeeringud, sealhulgas kohalikul tasandil. Kuigi Horvaatia on teinud edusamme oma eelarveraamistiku tugevdamisel, sealhulgas luues 2022. aastal rahandusministeeriumis kulude läbivaatamise üksuse, on kulude läbivaatamise ulatus ja läbipaistvus endiselt piiratud. Kulude läbivaatamist peetakse kasulikuks vahendiks, mille abil teha kindlaks kulutõhusus ja programmide kattumine, ning selle tulemusena saavutatud kokkuhoidu saaks ümber jaotada, et tegeleda uute esilekerkivate eelarveprobleemidega, nagu on märgitud eespool. Tervishoid ja haridus on sektorid, kus Horvaatia võiks laiendada kulutuste läbivaatamist, kuna kulutused on suhteliselt suured, kuid tulemused on võrreldes teiste liikmesriikidega suhteliselt kehvemad. Samuti on põhjendatud avaliku halduse töötajate juhtimise põhjalik läbivaatamine, võttes arvesse avaliku sektori tööhõive suurenemist ja pidevat töötajate nappust keskvalitsuse kriitilise tähtsusega funktsioonides. See viitab ressursside ebatõhusale jaotamisele, mida saaks lahendada tööjõu sihipärase optimeerimise ja strateegilise ümberpaigutamise kaudu. Ka Horvaatia kliimariskide kindlustuskate on üldiselt väike. Seetõttu makstakse hüvitist juhtumipõhiselt. Piisava rahastamise täiendavaks tagamiseks võiks Horvaatia integreerida kliimaga seotud eelarveriskid veelgi enam eelarve planeerimisse.

- (19) Kohustusliku e-arveldamise kasutuselevõtt 2026. aasta jaanuaris fiskaliseerimise reformi 2.0 raames ja maksuhalduri käimasolev digiüleminek aitavad parandada maksukuulekust ja vähendada varimajandust, kusjuures positiivsed suundumused on juba nähtavad 2026. aasta esimese kvartali andmetes. Samal ajal jääb Horvaatia maksukulude tõttu ilma märkimisväärsest osast tuludest, mis moodustas 2023. aastal üle 4% SKPst. Lisaks ei ole maksukulud kavandatud poliitikaeesmärkide saavutamisel alati tõhusad. Näiteks näib, et üksikisiku tulumaksu kulud, eelkõige peretoetus, toovad kasu rohkem kõrgepalgalistele töötajatele. Käibemaksukulud võivad olla ka ebatõhusad ja halvasti suunatud ebavõrdsuse vähendamisele, eelkõige hotellide ja restoranide vähendatud käibemaksumääral on regressiivne mõju. Lisaks võivad keerulised tingimused kahjustada äriühingu tulumaksu kulude tõhusust, osutades ruumile lihtsustada teatavaid maksukulusid ja nende haldamist. Horvaatiale tuleks kasuks maksukulude põhjalik läbivaatamine, et teha kindlaks ja kujundada ümber need, mis ei saavuta tõhusalt oma kavandatud poliitikaeesmärke, sealhulgas tulude ümberjaotamine või keskkonnastiimulid.
- (20) Horvaatia võiks laiemalt suurendada maksusüsteemi tõhusust ja progressiivsust, sealhulgas tugevdades omandi maksustamise ülesehitust. Kinnisvara maksustamise hiljutiste reformidega on astutud olulisi samme. Praeguse raamistiku kohaldamisala on siiski piiratud, kuna seda kohaldatakse ainult tühjalt seisvate ja teiseste kinnisvaraobjektide suhtes ning see põhineb peamiselt asukohal ja suurusel, mitte turuväärtusel. Turuväärtusel põhineva komponendi kasutuselevõtt ja maksubaasi järkjärguline laiendamine, et hõlmata suuremat hulka kinnisvaraobjekte, võttes samal ajal nõuetekohaselt arvesse maksumaksjate maksevõimet, aitaks suurendada tulusid ning tagada maksukoormuse õiglasema ja tõhusama jaotamise. Samuti tugevdaks see stiimuleid tuua eluasemeturule asustamata eluruumid.
- (21) Jätkuvalt on oluline süstemaatiliselt, sisuliselt ja õigeaegselt kaasata kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, sotsiaalpartnereid, kodanikuühiskonda ja muid asjaomaseid sidusrühmi, et tagada laialdane isevastutus liidu rahastamisvahendite eduka rakendamise eest, sealhulgas Euroopa poolaasta kontekstis.
- (22) Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF), Õiglaselise Ülemineku Fondi (JTF), Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) ja Ühtekuuluvusfondi toetust hõlmavate ühtekuuluvuspoliitika programmide rakendamine edeneb Horvaatias nii projektide väljavalimise kui ka

maksete tegemise seisukohast ELi keskmisest kiiremini. Oluline on säilitada praegune hoog, maksimeerides samal ajal investeeringute mõju kohapeal. Horvaatia juba võtab oma ühtekuuluvuspoliitika programmide raames meetmeid konkurentsivõime ja majanduskasvu edendamiseks. Siiski võib olla vaja veelgi tugevdada mõningaid valdkondi, sealhulgas neid, mis on seotud sotsiaalse kaasatuse, deinstitutionaliseerimise, transpordi CO₂ heite vähendamise ja taastuvenergia kasutuselevõtu ning ringmajandusega. Samal ajal peab Horvaatia kiirendama õiglase ülemineku fondi rakendamist, kuna vahendid tuleb välja maksta 2026. aasta lõpuks. Esmatähtis on tagada, et uued investeeringud, mille Horvaatia pani paika ühtekuuluvuspoliitika fondide vahendamise käigus, eelkõige need, mis on seotud vahendamise määruses¹⁴ kindlaks määratud viie prioriteediga, tehakse kiiresti ja tulemuslikult.

- (23) Horvaatia seisab silmitsi probleemidega mitmes omavahel seotud valdkonnas, sealhulgas killustatud avaliku sektori teadus- ja innovatsioonisektor, keerukad juhtimisstruktuurid ning ettevõtluskeskkond, mida pärsivad regulatiivne koormus, pikad loamenetlused ning pikimad ettevõtjatevahelised makseperioodid ELis. Digitalistu maa- ja saarepiirkondades jääb ELi keskmisest maha. Edusammud ringmajanduse, hoonete renoveerimise ja taastuvenergia kasutuselevõtu valdkonnas on endiselt piiratud ning neid süvendavad killustatud haldusmenetlused. Sotsiaalsest küljest on vaesus ja sissetulekute ebavõrdsus endiselt suur, tööjõu ja oskuste nappus püsib kõigis sektorites, tervishoiuteenuste kättesaadavus on ebaühtlane, eriti maapiirkondades, ning eluaseme taskukohasus on jätkuvalt murettekitav, eriti suurtes linnades ja rannikupiirkondades.
- (24) Horvaatia teadusuuringute ja innovatsiooni tulemused paranevad jätkuvalt, kuid edusamme takistavad püsivad struktuursed probleemid, eelkõige väga killustatud avalik teadus- ja innovatsioonisektor. Nende üksuste suur arv lahjendab ressursse ja takistab koostööd, mille tulemuseks on tagasihoidlikumad teadusväljundid ning ettevõtete ja akadeemiliste ringkondade koostöö ja tehnosiirde võimaluste vähenemine. Teadus- ja innovatsioonisüsteemi juhtimine on endiselt keeruline ning poliitilised kohustused jagunevad mitme üksuse vahel, mis tekitab probleeme planeerimisel ja rakendamisel. Kuigi Horvaatia on viinud taaste- ja vastupidavuskava raames ellu reforme, et vähendada riiklike teadusasutuste arvu, oleks kasulik neid jõupingutusi ja ambitsioonikust tugevdada ning kiirendada rakendamise tempot. Piirkondlikud erinevused teadus- ja innovatsioonitegevuse tulemuslikkuses püsivad, kusjuures suurem osa teadus- ja innovatsioonitegevusest toimub Zagrebis, samal ajal kui sihtotstarbeline toetus valitud piirkondlikele keskustele, sealhulgas tugev seotus tööstusliku üleminekuga, aitaks parandada tulemuslikkust teistes piirkondades. Avaliku sektori teadus- ja arendustegevuse kulutuste osakaal SKPs jääb alla ELi keskmise ja on viimastel aastatel vähenenud. Lisaks jääb ettevõtete teadus- ja arendustegevusele tehtavate kulutuste osakaal ning innovatsioonikavade kasutuselevõtt ettevõtjate poolt oluliselt alla ELi keskmise, seda eriti mõningates piirkondades, mistõttu tulemuslikkus ja tootlikkus töötlevas tööstuses üldiselt väheneb. Avaliku sektori toetus ettevõtete teadus- ja arendustegevusele on piiratud ja killustatud ning tehnosiirdealane tegevus on jätkuvalt tagasihoidlik.

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. septembri 2025. aasta määrus (EL) 2025/1914, millega muudetakse määrusi (EL) 2021/1058 ja (EL) 2021/1056 seoses erimeetmetega strateegiliste probleemide lahendamiseks vahendamise raames.

- (25) Horvaatia rahastamismaastikku toetavad endiselt peamiselt pangad, kusjuures turupõhisel rahastamisel, sealhulgas kodumajapidamiste säästudel kapitaliturgude kaudu, on ettevõtete rahastamises suhteliselt väiksem roll, kuna jaeinvestorite otsene osalemine on endiselt väike, hoolimata hiljutisest positiivsest arengust, sealhulgas edukatest esmastest avalikest pakkumistest Zagrebi börsil ja jaeinvestorite huvist valitsuse väärtpaberite vastu. Kodumaistel institutsionaalsetel investoritel, nagu pensionifondid ja kindlustusandjad, on uuenduslike ettevõtete rahastamisel tagasihoidlik roll. Riigisiseste kapitaliturgude suhteline väiksus ja madal likviidsus ning kasvav, kuid siiski piiratud riskikapital- ja erakapitali investeringud kujutavad loovad uuenduslike ettevõtete rahastamispuudujäägi. Taaste- ja vastupidavuskava, sealhulgas kapitaliturgude arendamise strateegilise raamistiku kohaste reformide eesmärk on edendada rahastamisvõimaluste mitmekesistamist. Täiendavaid edusamme on vaja teha jaeinvestorite kapitaliturul osalemise suurendamiseks parema finantskirjaoskuse ja kättesaadavamate investeerimistoodete kaudu, riskikapitali ja börsivälise kapitali keskkonna parandamiseks, sealhulgas institutsionaalsete investorite osalemise soodustamiseks, ning aktsiaturu atraktiivsuse ja üldise investeerimiskeskkonna parandamiseks börsil noteeritud äriühingute parema äriühingu üldjuhtimise kaudu.
- (26) Nagu on märgitud konkurentsivõime kompassis, peavad kõik ELi, liikmesriikide ja kohalikud institutsioonid tegema suuri jõupingutusi, et koostada lihtsamaid reegleid ja kiirendada haldusmenetlusi. Komisjon on seadnud halduskoormuse vähendamiseks ambitsioonikad eesmärgid: vähendada kõigi äriühingute aruandluskoormust vähemalt 25 % ja VKEde aruandluskoormust vähemalt 35 %. Samuti on komisjon loonud uusi vahendeid nende eesmärkide saavutamiseks, sealhulgas ELi õigusaktide kogumi süstemaatiline stressitestimine ja tõhustatud dialoog sidusrühmadega. Horvaatias tegutsevatest ettevõtjatest 66 % väidab, et keerukad haldusmenetlused piiravad nende äritegevust Horvaatias. Struktuursed probleemid pärsivad jätkuvalt Horvaatia ettevõtluskeskkonda, kusjuures tööjõu ja oskuste nappus, regulatiivne keerukus ja halduse ebatõhusus piiravad oluliselt investeringuid ja majanduskasvu. Loamenetlused on endiselt eriti koormavad ning ehitus- ja keskkonnalubade tähtajad on pikad, sealhulgas tehaste ehitamise ja töötleva tööstuse CO₂ heite vähendamise projektide puhul, samuti on menetlused ametiasutuste vahel killustatud ja digiregistrite koostalitlusvõime piiratud. Ettevõtjatevaheliste hilinenud maksete arv on suurenenud, kusjuures Horvaatias on ELi pikim keskmine ettevõtjatevaheline makseperiood. Taaste- ja vastupidavuskavas sisalduvad meetmed avaliku halduse digitaliseerimiseks, konkurentsi edendamiseks ja menetluste lihtsustamiseks on olulised sammud. Siiski oleks kasulik suurendada nende jõupingutuste ulatust, ambitsioonikust ja rakendamise tempot.
- (27) Täiendavaid edusamme on vaja teha ka kohtusüsteemi tõhususe parandamiseks, kuna menetlused tsiviil- ja kaubanduskohtutes on endiselt ühed pikimad ELis. Viimastel aastatel on Horvaatia teinud edusamme reformide ja investeringutega, sealhulgas kohtusüsteemide digiteerimise valdkonnas, mida taaste- ja vastupidavuskava tugevalt toetab. Horvaatia kuulub siiski nende liikmesriikide hulka, kus tsiviil- ja kaubanduskohtuasjade kuhjumine ja lahendamise kestus on kõige suurem. Kuna see mõjutab ettevõtluskeskkonda ja konkurentsivõimet, oleks kasulik, kui Horvaatia jätkaks tsiviil- ja kaubanduskohtuasjade lahendamise tõhususe parandamist, eelkõige viies ellu täiendavaid reforme, sealhulgas võimalike kohtuasjade haldamise reformide kaudu.

- (28) Horvaatia territoriaalne killustatus mõjutab riigi avaliku halduse tõhusust ja süvendab piirkondlikke erinevusi. Vastutus ja ressursid ning kohaliku tasandi haldus- ja finantssuutlikkus rahaliste vahendite kasutamiseks ja kvaliteetsete teenuste osutamiseks ei ole tasakaalus. See põhjustab osutatavate avalike teenuste kvaliteedi ebahütlust ja suurendab halduskulusid, kuna paljudel väikestel kohalikel omavalitsustel puuduvad piisavad rahalised ja haldusressursid teenuste osutamiseks. Kuigi taaste- ja vastupidavuskava kohased meetmed pakkusid rahalisi stiimuleid kohalike omavalitsusüksuste ühinemise soodustamiseks, keskendutakse nende stiimulite kasutuselevõtul endiselt peamiselt funktsioonide ühendamisele, samas kui mõju tegelikule ühinemisele on piiratud. Kasulik oleks laiendada stiimulite ulatust ja võtta seadusandlikke meetmeid, et tagada tegelik ühinemine. Lisaks võib avalike teenuste kvaliteeti aidata parandada riikliku tasandi jõupingutuste ülekandmine kohalikele tasandile, näiteks võttes kasutusele läbipaistva tasustamissüsteemi ning pädevuspõhise värbamise ja edutamise.
- (29) Lairibaühenduse leviala maa- ja saarepiirkondades jääb ELi keskmisest maha. Kuigi nende Horvaatia ettevõtjate osakaal, kes nimetasid takistusena digitaristut, vähenes 2025. aastal 36 %ni, on väga suure läbilaskevõimega võrkude katvus (78,9 %) ja maapiirkondade väga suure läbilaskevõimega võrkude katvus (49,1 %) endiselt alla ELi keskmise (vastavalt 82,5 % ja 61,9 %). Endiselt püsib märkimisväärne lõhe maapiirkondade valduseni ulatuva valguskaabelühenduse katvuse osas, mis on 44,4 % ja tublisti alla ELi keskmise (58,8 %), ja kesksageduste 5G katvuse osas, mis ulatub maapiirkondades vaid 8,5 %-ni (ELis 26,2 %). Digipööret aeglustavad tagasilöögid lairiba- ja tagasiühenduse taristu projektide rakendamisel maa- ja linnalähedastes asulates koos allesjäänud rahastamispuudujäägi ja struktuursete kitsaskohtadega, nagu keerukad loamenetlused, ruumilise planeerimise piirangud ja lahendamata pärandtaristu probleemid.
- (30) 2025. aastal oli Horvaatia elektri hulгимүүgihind ELis kuuendal kohal, mis pidurdas kulupõhist konkurentsivõimet, CO₂ heite vähendamist ja elektrifitseerimist. Paigaldatud päikeseenergia tootmisvõimsus on jõudsalt kasvanud, kuid päikeseenergia osakaal elektritootmises on endiselt väike, alla 8 %. Seda arvesse võttes võivad uue taastuvenergia tootmisvõimsuse ja mittefossiilsete paindlikkuslahenduste kiirem kasutuselevõtt aidata alandada kõrgeid elektri hulгимүүgihindu. 27. aprillil 2026 võttis Horvaatia energeetikasektorit reguleeriv asutus vastu ajakohastatud võrguühendustasud, mis võivad kiirendada taastuvenergia kasutuselevõttu. Taastuvenergia, sealhulgas taastuvallikatest toodetud vesiniku kasutuselevõtu täiendav toetamine võib aidata vähendada Horvaatia tööstuse suurt kasvuhoonegaaside heitemahukust, eriti kui see on osa tööstuse süsinikuheite vähendamise meetmete sidusast kogumist, mis hõlmab muu hulgas ka süsinikdioksiidi kogumist ja säilitamist ning vähese CO₂ heitega tööstustoodete nõudluse edendamist. Suuremad investeeringud elektrivõrku lisaks Horvaatia taaste- ja vastupidavuskavas sisalduvatele investeeringutele on äärmiselt olulised, et edendada taastuvenergia kasutuselevõttu Horvaatias. Lühikeses perspektiivis nõuab see meetmeid salvestus- ja taastuvenergia hübriidprojektide soodustamiseks. 2024. aastaks olid arukad arvestid olemas 34 %-l kodutarbijatest, mis on oluliselt vähem kui ELi eesmärk 80 %. Selleks et taastuvenergia laialdasemat kasutuselevõttu täielikult ära kasutada, on vaja märkimisväärseid rahalisi vahendeid arukate arvestite kasutuselevõtuks lisaks taaste- ja vastupidavuskavas sätestatud meetmetele ning dünaamilistele lepingutele, et anda tarbijatele rohkem võimalusi ja edendada tarbimiskaja. 2025. aasta taastuvate energiaallikate seaduse raames on astunud mõningaid samme taastuvenergiaga seotud haldusmenetluste ühtlustamiseks, kuid loamenetlused ja võrguga liitumise menetlused

on endiselt killustatud ja mõnel juhul ebaselged. Lubade andmise ja võrguga liitumise edasine ühtlustamine võib samuti aidata kaasa päikeseelektrisüsteemide kasutuselevõtule kortermajades ja energiakogukondades, kuna nende kasutuselevõtt on endiselt olematu ja menetlused tülikad.

- (31) Energiatõhususe parandamise meetmeid on vaja selleks, et säilitada ELi rahastamisraamistikuga loodud positiivne trend ning kiirendada edusamme järgmistes valdkondades: i) hoonete renoveerimine; ii) energiatõhusate eluasemete, eelkõige soodsate ja sotsiaaleluruumide pakkumine, ning iii) gaasi- ja õlikatelde asendamine soojustuspumpade ning muude tõhusamate ja keskkonnahoidlikumate lahendustega. Hoonete CO₂ heite vähendamise eesmärkide saavutamiseks on aga lisaks ELi rahastamisele vaja teha suuremaid jõupingutusi, võttes arvesse, et suur osa hoonetest (eriti kortermajade puhul) vajab endiselt renoveerimist. Renoveerimisprogramme viiakse ellu peamiselt toetuste kaudu, mis jätab märkimisväärse erainvesteeringute puudujäägi, mistõttu jäi aastatel 2019–2024 elamute energiasääst tagasihoidlikuks. Seetõttu võib toetustest üldise sõltuvuse vähendamine ja üleminek rahastamisvahenditele maksimeerida avaliku sektori vahendite mõju, samal ajal kui toetus peaks olema paremini suunatud kõige haavatavamatele leibkondadele ja energiatõhusatele hoonetele.
- (32) Maanteetransport on Horvaatias kõige enam kasutatav transpordiliik nii reisijate- kui ka kaubaveoks ning selle heitkogused on alates 2005. aastast suurenenud 42 %, mis on üks suurimaid kasvusid ELis. Horvaatia taaste- ja vastupidavuskava ja ühtekuuluvuspoliitika kohased reformid ja investeeringud juba toetavad raudteetaristu ajakohastamist, keskkonnahoidliku transpordi edendamist ja arukate transpordisüsteemide kasutuselevõttu. Siiski on vaja jätkata jõupingutusi. Transporditaristu ja raudteeveeremi ajakohastamine, ühistranspordi kasutamise suurendamine ja selle keskkonnahoidlikumaks muutmine, eri transpordiliikide integreerimine linnapiirkondades, aktiivse liikuvuse edendamine, arukate transpordisüsteemide loomine võivad aidata oluliselt kaasa transpordisektori CO₂ heite vähendamisele, vähendada sõltuvust fossiilkütustest ja õhusaastet linnakeskustes. Heiteta sõidukite kasutuselevõtu edendamine, sealhulgas ametiautode sihipäraste maksusoodustuste kaudu, ja laadimistaristu tugevdamine linnapiirkondades, et muuta see paremini toimivaks, taskukohaseks ja juurdepääsetavaks, võib aidata suurendada elektrisõidukite osakaalu, mis oli 2025. aastal endiselt üks väiksemaid ELis. 2024. aastal oli Horvaatia taastuenergia osakaal ELi transpordisektoris ülekaalukalt väiksem pärast seda, kui see vähenes 2022. aastal tänu biokütuseid käsitlevatele eeskirjadele, millega vähendati kütusetarnijate karistusi biokütuste transpordikütustesse segamata jätmise eest. Karistuste ajutine vähendamine lõppes 2026. aasta jaanuaris, mis peaks aitama tagasi pöörata taastuenergia osakaalu hiljutise vähenemise transpordisektoris. Eelkõige võiks järkjärguliselt kaotada sellised fossiilkütuste toetused, mis ei käsitle sihipäraselt energiaostuvõimetust ega tegelikke energiajulgeolekuga seotud probleeme, takistavad elektrifitseerimist ega ole üliolulised tööstuse konkurentsivõime jaoks. Horvaatias on fossiilkütuste toetused, sealhulgas naftatoodete ja gaasi 2026. aasta märtsis väljaspool teedevõrku asuvatele tanklatele kehtestatud erakorraline hinnalagi ning ärivedudes kasutatava diislikütuse aktsiisimaksu osaline tagastamine, majanduslikult ebatõhusad; need põlistavad sõltuvust fossiilkütustest ja pärsivad elektrifitseerimist ning üleminekut heiteta sõidukitele ja muudele kestlikele lahendustele.
- (33) Võttes arvesse Horvaatia avatust kliimaga seotud riskidele ja nende kasvavat majanduslikku mõju, saaks Horvaatia kasu ka kliimamuutustega kohanemise ja

kestliku veemajanduse poliitika kiirest rakendamisest, paremast koordineerimisest ja süstemaatilisest seirest sektorite ja tasandite lõikes, tuginedes looduspõhiste ja kliimakindlatele investeeringutele strateegilisse/elutähtsasse taristusse, sealhulgas ranniku- ja saarepiirkondades. Kuna kindlustuskate ilmastiku ja kliimaga seotud sündmuste vastu on endiselt üks madalamaid ELis (ligikaudu 2 %), on vaja luua tugevamad stiimulid kliimariskide kindlustamiseks, eelkõige seoses üleujutuste ja tulekahjudega.

- (34) Ringmajanduse suunas liikumine on endiselt aeglane: prügilasse ladestamise määr on kõrge, maakondade vahel on märkimisväärsed erinevused olmejäätmete liigiti kogumises, jäätmekäitlusrõhke valmimisel esineb viivitusi ja materjalide ringkasutus jääb tublisti alla ELi keskmise. Kuigi Horvaatia täiustab järk-järgult oma strateegilist ja õigusraamistikku, et parandada jäätmekäitlust ja ringmajandust, on rakendamine endiselt aeglane, millel on negatiivne mõju nii keskkonnale kui ka konkurentsivõimele. Materjalide ringkasutuse määra on vaja parandada, et vähendada materjalide kasutamise mõju keskkonnale, suurendades samal ajal Horvaatia strateegilist sõltumatust imporditud toorainest. Samuti oleks kasulik, kui Horvaatia investeeriks rohkem parandus- ja korduskasutuskeskustesse ning võtaks vastu meetmed, stiimulid või maksusoodustused teiseste toorainete integreerimiseks uutesse toodetesse.
- (35) Võttes arvesse inimkapitali olulist rolli liidu konkurentsivõime ja strateegilise autonoomia edendamisel, soovitas nõukogu 2026. aastal liikmesriikidel võtta meetmeid, et kiiresti lahendada oskuste ja hariduse vallas inimkapitaliga seotud struktuursed probleemid, mis pärssivad konkurentsivõimet. Horvaatiale adresseeritud 2026. aasta riigipõhised soovitused võivad aidata rakendada nõukogu soovitud inimkapitali kohta liidus.
- (36) Horvaatia tööturul jätkuvad positiivsed suundumused, kuigi püsivad struktuursed ja piirkondlikud probleemid pärssivad konkurentsivõimet ja kasvupotentsiaali. Paljudes sektorites on teatatud tööjõu ja oskuste nappusest. Kuigi tööhõive määr on jõudnud rekordiliselt kõrgele tasemele, vähendades lõhet ELi keskmisega ja lähenedes Horvaatia 2030. aasta eesmärgile, on see endiselt eriti madal haavatavate rühmade, näiteks eakate, madala kvalifikatsiooniga töötajate ja puuetega inimeste puhul. Puudega inimeste tööhõivelõhe on endiselt üks ELi suuremaid. Piirkondlikud erinevused tööturul osalemises püsivad märkimisväärsed. Piiratud osalemine täiskasvanuhariduses, eriti väljaspool suuri linnakeskusi, piirab tööturu jaoks olulisi oskusi ja soodustab oskuste mittevastavust tööturu vajadustele, mis on endiselt üle ELi keskmise. Horvaatia rakendab tööturu vajaduste rahuldamiseks meetmeid, mida toetavad taaste- ja vastupidavuskava ning Euroopa Sotsiaalfond+. Need meetmed hõlmavad aktiivset tööturupoliitikat, täiend- ja ümberõppe programme ning reforme võõrtöötajate paremaks integreerimiseks tööturule. Neid jõupingutusi tuleks siiski tõhustada ja muuta tulemuslikumaks, keskendudes paremini haavatavatele rühmadele, kõrvaldades koolituse lüngad ja tagades koolituse kooskõla tööturu vajadustega, soodustades täiskasvanuhariduses osalemist ja parandades tööturu jaoks olulisi oskusi, sealhulgas kvaliteetsete õppekavade kaudu eri haridustasemetel. Haridussüsteemi reform on vaja täielikult rakendada, et saavutada suurem osalemine alushariduses ja lapsehoius ning pikendada õppeaega koolides, tugevdades põhioskusi ning luues parema aluse edasiseks hariduseks ja oskuste omandamiseks. Viivitused vajaliku taristu valmimisel takistavad täisajaga õpetamise mudeli õigeaegset rakendamist, mis peaks suurendama õppetunde ja parandama põhioskusi, samas kui eksperimentaalse rakendamise edusammude hindamine on endiselt puudulik. Tuleb jätkata jõupingutusi,

et suurendada kvalifitseeritud õpetajate, eelkõige alushariduse ja lapsehoiu õpetajate ning matemaatika, teaduse, tehnoloogia, inseneeria (MATI) õppeainete õpetajate osakaalu, et tegeleda õpetajate püsiva nappusega, mis võib kahjustada hariduse kvaliteeti, eelkõige äärealadel ja maapiirkondades.

- (37) Vaatamata edusammudele ja poliitilistele jõupingutustele seisab Horvaatia silmitsi märkimisväärsete sotsiaalsete probleemidega. Vaesuse ja sissetulekute ebavõrdsuse määr on mõne rühma, eelkõige laste puhul vähenenud, kuid on endiselt kõrge, eelkõige eakate, puuetega inimeste ja maapiirkondades elavate inimeste seas, ning edusammud 2030. aasta riikliku vaesuse vähendamise eesmärgi saavutamisel on aeglased. Sotsiaalsiirete (v.a pensionid) mõju vaesuse vähendamisele on üks nõrgemaid ELis ning miinimumsissetuleku kavade ja töötushüvitiste piisavus ja katvus ei ole endiselt piisavad. Pensioniseaduse hiljutised muudatused, sealhulgas soodsam indekseerimisvalem, iga-aastase pensionilisa kehtestamine, miinimumpensioni suurendamine ja hüvitised pikema tööea eest, peaksid aitama parandada pensionide piisavust. Juurdepääs pikaajalisele hooldusele on endiselt ebapiisav, kuna juurdepääs kodu- ja kogukonnapõhisele hooldusele on kasvava nõudlusega võrreldes piiratud, omaosaluskulud on suured ja rahuldamata on eakate hooldusvajadused, mis on üks suuremaid ELis. See paneb ebaproportsionaalse hoolduskoormuse mitteametlikele hooldajatele, eelkõige naistele, vähendades nende osalemist tööturul. Nende probleemide lahendamine aitaks kaasa ülespoole suunatud sotsiaalsele lähenemisele.
- (38) Jõupingutused tervishoiuteenuste jätkusuutlikkuse, kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamiseks jätkuvad, kuid need tulemused paranevad aeglaselt ja neid saaks paremini suunata, samal ajal kui ennetamisele on pööratud vähe tähelepanu. Tervishoiutöötajate ebaühtlane jaotus on endiselt suur takistus tervishoiuteenuste kättesaadavusele saartel, äärealadel ja maapiirkondades. Töötajate nappuse probleemiga tegelemine eeldab tervishoiutöötajate arvu suurendamist ning koolituse, värbamise ja töö hoidmise parandamist, pöörates erilist tähelepanu geograafilistele erinevustele. Kuigi e-tervise süsteemi on parandatud, on veebipõhiseid tervishoiuteenuseid kasutavate elanike osakaal on üks väiksemaid ELis. Ennetatav suremus on viimase kümne aasta jooksul vaid veidi vähenenud ja nõuab paremini suunatud meetmeid peamiste käitumuslike riskitegurite suhtes ning tõhusamat koordineerimist avaliku halduse asutuste vahel väljaspool tervishoiusektorit, et ennetada või edasi lükata haiguste puhkemist.
- (39) Eluaseme taskukohasus Horvaatias on endiselt murettekitav. Pakkumist piirab vabade eluruumide ja lühiajalise üürimise suur osakaal, eriti peamistes linnades ja rannikualadel, kusjuures hinnatõus vastab üldjoontes sissetulekute kasvule, mis takistab taskukohasust. Horvaatia on vastu võtnud riikliku eluasemepoliitika kava aastani 2030 ja on juba rakendanud mõned kava meetmed, sealhulgas eluasememaksu reformid, kuid eluasemeturu parandamiseks ja taskukohasuse suurendamiseks on vaja täiendavaid reforme. Eluasemepoliitika kava tõhus ja koordineeritud rakendamine, eelkõige kohalikul tasandil asjakohased meetmed eluasemete pakkumise suurendamiseks suure nõudlusega piirkondades ja tühjalt seisvate eluasemete aktiveerimiseks, parandaks taskukohase eluaseme pakkumist. Horvaatias puudub ka sotsiaaleluruumide riiklik järelevalveraamistik, mis on detsentraliseeritud ja mida hallatakse kohalikul tasandil. Kuigi kohalikel omavalitsustel on head võimalused kohalike sotsiaaleluruumide vajaduste kindlaksmääramiseks, aitaks riiklik seireraamistik paremini arvesse võtta haavatavate rühmade eluasemeprobleeme kogu riigis ning anda teavet asjakohaste poliitikameetmete võtmiseks taskukohaste ja sotsiaaleluruumide valdkonnas.

- (40) Arvestades euroala liikmesriikide majanduse tihedat seotust ning nende ühist panust majandus- ja rahaliidu toimimisse, soovitas nõukogu 2026. aastal euroala liikmesriikidel võtta meetmeid, sealhulgas oma taaste- ja vastupidavuskavade kaudu, et rakendada 2026. aasta soovitus euroala majanduspoliitika kohta. Horvaatial aitab soovitus 1 rakendada esimest, teist ja kolmandat euroala soovitust, soovitus 2 neljandat euroala soovitust, soovitus 3 seitsmendat, üheksandat ja kümnendat euroala soovitust, soovitus 4 seitsmendat euroala soovitust ja soovitus 5 viiendat euroala soovitust,

SOOVITAB Horvaatial võtta 2026. ja 2027. aastal järgmisi meetmeid.

1. Võttes arvesse 2025. aastal registreeritud ja komisjoni poolt 2026. aastaks prognoositud olulist kõrvalekallet soovitatud netokulude ülemmäärast, võtta meetmeid netokulude kontrollimiseks, et need vastaksid nõukogu poolt 21. jaanuaril 2025 soovitatud maksimaalsetele kasvumääradele, kasutades samal ajal suuremate kaitsekulutuste tegemiseks riikide vabastusklausliga võimaldatavat paindlikkust. Suurendada kaitsekulutusi ja -valmidust, tagades samal ajal kulutuste tõhususe ja kohandades järk-järgult eelarvet, et säilitada struktuurselt suuremad kaitsekulutused. Tagada, et kõik kriisist tingitud energiahindade tõusu mõju leevendamiseks võetud meetmed on ajutised, suunatud haavatavate leibkondade kaitsmisele või energiamahukate ettevõtete vajaduste rahuldamisele, säilitavad stiimulid energiasäästuks ning et nende eelarvekulud on kooskõlas ELi eelarveraamistiku kohaste kohustustega. Parandada avaliku sektori kulutuste tõhusust, tugevdades kulutuste korrapärase läbivaatamise tähtsust ja integreerides need eelarveraamistikku. Vaadata läbi maksukulutuste tõhusus. Jätkata omandi korduva maksustamise reformi edendamist, viies lõpule vajaliku haldustaristu loomise ja võttes kasutusele väärtuspõhise süsteemi.
2. Tagada taaste- ja vastupidavusraha raames rakendatavate reformide ja investeringute järjepidevus. Säilitada ühtekuuluvuspoliitika programmide rakendamise hoog, tuginedes vajaduse korral ühtekuuluvuspoliitika raamistiku vahendamise käigus vahendite strateegilistele prioriteetidele ümberjaotamisele ja raamistikus ette nähtud paindlikkusele.
3. Edendada riiklike uurimisinstituutide ja ülikoolide konsolideerimist, koostööd ja vajaduse korral ühinemist. Edendada investeringuid teadus- ja arendustegevusse ning innovatsiooni ja juhtimisse, võttes samal ajal arvesse piirkondlikke erinevusi. Jätkata juurdepääsu parandamist mitmekesisele rahastamisele ja süvendada kapitaliturge, hõlbustades veelgi jae- ja institutsionaalsete investorite osalemist, laiendades riskikapitali, kõrvaldades noteerimistõkked ja tugevdades äriühingu üldjuhtimist. Lihtsustada reguleerimist ja vähendada halduskoormust valitsustasandite vahelise parema koordineerimise ja digivahendite integreerimise kaudu ning ühtlustada lubade andmist, et toetada tööstuslikku üleminekut. Ühendada kohaliku tasandi avaliku halduse funktsioonid ja/või omavalitsused ning tõhustada personalijuhtimist. Veelgi parandada kohtusüsteemi tõhusust. Kiirendada lairibaühenduse kasutuselevõttu alateenindatud piirkondades, eelkõige maapiirkondades ja saartel.
4. Kiirendada taastuvenergia kasutuselevõttu, et alandada elektri hulгимүүгihindu, ajakohastades elektrivõrke ja investeerides elektri salvestamisse. Edendada nutiarvestite kasutuselevõttu ja edendada dünaamilisi lepinguid. Ühtlustada taastuvate energiaallikate ja energiakogukondade loa- ja võrguga liitumise menetlusi. Kiirendada energiatõhususe meetmete võtmist ning edendada tõhusaid ja

keskkonnahoidlikke kütte- ja jahutuslahendusi. Edendada säästvat linna-, raudteetransporti ja maanteetranspordi elektrifitseerimist. Järk-järgult kaotada fossiilkütuste toetused, eelkõige transpordisektoris. Tegeleda looduslikest ohtudest tuleneva riskiga, parandades juhtimist, investeerides kliimamuutustele vastupanu võimesse ja luues stiimuleid kliimarisikide kindlustamiseks. Veelgi edendada ringmajandust.

5. Vähendada tööjõu ja oskuste nappust, kõrvaldades takistused tööturul osalemiselt, tugevdades haridust kõigil tasanditel, eelkõige põhioskuste ning MATI-oskuste osas, ning tagades piisava arvu kvalifitseeritud õpetajaid. Tugevdada oskuste täiendamist ja ümberõpet ning tõhustada töökohapõhist õpet. Paremini suunata aktiivne tööturupoliitika haavatavatele rühmadele ning tugevdada jõupingutusi talentide ligimeelitamiseks, arendamiseks ja hoidmiseks. Vähendada vaesust ja sissetulekute ebavõrdsust, suurendades sotsiaaltoetuste piisavust, säilitades samal ajal sihipärase tegevuse abil riigi rahanduse jätkusuutlikkuse. Parandada juurdepääsu ametlikule kodu- ja kogukonnapõhisele pikaajalisele hooldusele. Tasakaalustada tervishoiutöötajate ja -asutuste geograafilist jaotust, investeerida e-tervisesse ja tugevdada ennetustegevust. Suurendada eluasemete pakkumist suure nõudlusega piirkondades ning parandada taskukohaste ja sotsiaaleluruumide järelevalvet.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*